

Psalm 90:1 – Is het ‘toevlucht’ of ‘woning’?

Wat is de juiste weergave van het woord **maa."óon**; in het verlengde om de weergave van het woord **mach".sié**. Hieronder de grondtekst en transliteratie van Psalm 90:1 en Psalm 91:9, de relevante woorden zijn gecursiveerd:

90:1	adonáai (j.h.w.h) <i>maa."óon</i> atáah haajjétáa láanoe b.dór waa.dór	de Heer (Jehovah) een woning uzelf bent u geweest voor ons in geslacht en geslacht
91:9	kié-atáah j.howáah <i>mach".sié</i> "el.jóon Sám.taa <i>m."oonécha</i>	want uzelf Jehovah mijn toevlucht Allerhoogste hebt u gesteld uw bewoning

Om te beginnen een overzicht van een aantal vertalingen:

	<i>maa."óon</i> (90:1)	<i>mach".sié</i> (91:9a)	<i>m."oonécha</i> (91:9b)
<i>Statenvertaling:</i>	toevlucht	mijn toevlucht	uw vertrek
<i>Van der Palmvertaling:</i>	toevlugt	mijn toeverlaat	uw toevlugt
<i>NBG:</i>	toevlucht	mijn toevlucht	uw schutse
<i>NBV:</i>	echte woning	mijn toevlucht	uw woning
<i>Herziene NW (2017):</i>	woonplaats	mijn schuilplaats	je woning
<i>Gerhardt/van der Zeyde:</i>	toevlucht	de toevlucht	uw schutse
<i>Willibrordvertaling (1996):</i>	toevluchtsoord	toevlucht	onderdak
<i>Naardense Bijbel:</i>	schuilplaats	mijn toevlucht	je schuilplaats
<i>NBV:</i>	toevlucht	mijn toevlucht	je mag wonen
<i>Jewish Publication Society (JPS)</i>	dwelling-place	my refuge	thy habitation
<i>Soncino – The Psalms:</i>	dwelling place	my refuge	thy habitation
<i>A.C. Feuer - Tehillim:</i>	dwelling place	my refuge	your dwelling place
<i>TLVG:</i>	woning	mijn toevlucht	uw woning

Alleen op basis van het bovenstaande overzicht lijkt het dat ‘toevlucht’ de meest gebruikte vertaling is van het woord **maa."óon**. Dat beeld verandert echter als men kijkt naar álle plaatsen waar dat woord wordt gebruikt en hoe het wordt weergegeven.

	TLVG	SV	NBG	NBV	Willibrord 1996
Deut. 26:15		woning	woning	woning	woning
1 Sam. 2:29		woning	woning	heiligdom	(weggelaten)
2:32		woning	woning	(weggelaten)	(weggelaten)
Jer. 9:10 (11)		woning	schuilplaats	oord	huizen (ww)
10:22		woning	verblijfplaats	oord	huizen (ww)
25:30		woning	woning	woning	woning
49:33		woning	woonplaats	oord	huizen (ww)
51:37		woning	verblijf	oord	wonen (ww)
Nah. 2:12 (:11)		woning	leger	hol	hol
Zef. 3:7		woning	woning	woonplaats	woonplaats
Zach. 2:17 (:13)		woning	woning	woning	woning
2 Kron. 30:27		woning	woning	woning	woning
36:15		woning	woning	woning	woonplaats
Psalm 26:8	bewoning	woning	stede	waar u woont	waar u woont
68:6 (:5)	woonplaats	woonstede	woning	verblijf	woning
71:3	woning	om daarin te wonen	ter woning	waar ik kan wonen	waarop ik woon
90:1	<i>woning</i>	<i>toevlucht</i>	<i>toevlucht</i>	<i>toevlucht</i>	<i>toevluchtsoord</i>
91:9	woning	vertrek	schutse	mag wonen	onderdak

Hier blijkt dat er in ieder geval bij de hierboven gegeven vertalingen sprake is van een uitzondering bij de vertaling van Psalm 90:1. Intrigerend om te zien waarom de genoemde vertalingen die keuze doen, terwijl ze het woord 'toevlucht' stelselmatig ook gebruiken voor het Hebreeuwse woord **mach".sié**. Misschien is het een kwestie van traditie. Maar dat terzijde, het gaat nu om het woord **maa."óon**.

Over het woord **maa."óon**:

- Davidson noemt in *The Analytical Hebrew and Chaldee Lexicon* als betekenis: –I. *habitation, dwelling* –II. *refuge*
- Fürst in *Hebräisches und Chaldäisches Handwörterbuch über das Alte Testament*: *Wohnung, Wohnstätte, -sitz.*
- Gesenius in *Hebräisches und Chaldäisches Handwörterbuch über das Alte Testament*: *Wohnung, Aufenthalt.*
- Koehler - Baumgartner in *Lexicon in Veteris Testamenti Libros* geeft: *Versteck, Aufenthalt, Wohnung*
- Brown/Driver/Briggs in *A Hebrew and English Lexicon of the Old Testament* geeft: *refuge, habitation, dwelling*
- Lisowsky's *Konkordanz zum Alten Testament* geeft de eenvoudige betekenis (D/E/L): *Aufenthalt / dwelling / habitaculum.*

Het woord is afkomstig van de werkwoordstam "**ajin – waw – noen**, hoewel het als werkwoord zelf niet wordt gebruikt in het Hebreeuws.

- Fürst omschrijft dit als: *sich neigen, niederlassen, dah. Wohnen, verweilen, lagern, Schutz/Zuflucht finden, beiwohnen, Beilager halten.*
- Koehler – Baumgartner omschrijft de betekenis daarvan als: *decken, verbergen.*
- Davidson noemt als betekenis: *to dwell, to stay, also to take a wife.* Dat laatste hangt waarschijnlijk ook samen met de betekenis van een verwant woord, "**onáh**, dat betrekking heeft op een seksuele relatie, de 'bijwoning' - dat komt alleen voor in Ex. 21:10.

Terug naar de weergave in Psalm 90:1, de psalm gaat niet specifiek over het zoeken van toevlucht bij God voor een vijandelijk onheil – dan zou 'toevlucht' een passende gedachte zijn. Maar dat is niet het geval. Friedrich Baethgen omschrijft de psalm als volgt: "Die Ewigkeit Jahves im Kontrast zu der Hinfälligkeit des Menschen bietet dem Sänger das Thema v.1-6. Er will jedoch nicht die erstere preisen, sondern die letstere beklagen und erklären." Hij vertaalt vers 1 met: "Herr, ein Obdach bist du uns gewesen ..." Baethgen noemt **maa."óon** "Bezeichnung Gottes".

Alles overwegende was er geen reden om hier anders te vertalen dan 'woning'. De eerste verzen luiden daarmee als volgt:

U Jehovah, U bent ons tot woning geweest,
van geslacht op geslacht!
Van voor de geboorte der bergen al,
van voordat U de aarde en het land ter wereld bracht,
van altijd al tot echt altijd, al die tijd bent U het,
U bent God!

Laatst bijgewerkt: 28 mei 2019